

Předmětem této práce je evropské právo obchodních společností a jeho výraz v právu České republiky. Ústředním tématem, které prostupuje obě hlavní části, je otázka, zda harmonizace evropského práva je s to zajistit více pozitiv než volná soutěž národních právních řádů.

Práce je obsahově strukturována směrem od obecného ke konkrétnímu. První část je obecnou ilustrací základní úvahy. Problematika přeshraniční změny sídla obchodních společností je pro zodpovězení otázky o relevanci nastoleného tématu stěžejní.

Právní úprava, podle které může společnost založená podle práva státu A přesunout své skutečné sídlo a hlavní podnikatelskou činnost do státu B, (i) aniž musela podstoupit likvidaci, (ii) reinkorporaci ve státu B a (iii) aniž muselo dojít ke změně jejího osobního statutu (rozhodného práva), podporuje volnou soutěž právních řádů členských států ES. Právní úprava, která způsobuje přerušení právní kontinuity přesídlovací se společnosti a podřizuje tuto společnost právu cílového státu, vyjadřuje vůči principu volné soutěže právních řádů rezervovaný postoj.

První část této práce proto analyzuje vývoj a současný stav práva ES v oblasti svobody usazování a volného pohybu obchodních společností. Důraz se klade zejména na judikaturu Evropského soudního dvora („ESD“), který tuto právní oblast aktivně dotváří.

První část dokazuje, že ESD se aktivně podílí na odstraňování překážek svobodného pohybu společností a na prosazování autonomie vůle při výběru rozhodného práva společností. Tento trend vytváří prostor pro nastartování svobodné soutěže právních řádů v oblasti práva společností. Máme za to, že tento trend je správný, jeho další rozvoj však závisí na míře harmonizace evropského korporátního práva.

Výchozí tezí druhé části je tvrzení, že rozhodnutí o harmonizaci práva ES je politickou otázkou, která by se měla řídit především ekonomickými zřeteli. Máme za to, že příliš velká míra harmonizace evropského korporátního práva může snížit přínos liberalizačního úsilí v oblasti svobodného pohybu společností, nemusí vždy dosáhnout optimálních

výsledků a že lepším řešením by v některých případech mohlo být připuštění volné soutěže právních řádů.

Druhá část práce má dokázat platnost těchto hypotéz na konkrétním příkladu. Zabýváme se proto vybraným příkladem harmonizace práva ES, která je dle našeho názoru neefektivní a má za následek snížení konkurenceschopnosti evropských společností.

Jedná se o tzv. druhou směrnici evropského práva společností, která harmonizuje pravidla pro tvorbu, zachování a rozdělování základního kapitálu akciových společností. V druhé části předkládáme důkazy o tom, že harmonizační úsilí v této oblasti nevedlo k naplnění deklarovaných cílů.

Druhá část práce se proto zabývá rozborem nedostatků druhé směrnice a předkládá návrhy na její změnu. Součástí této části je i specifická otázka tzv. finanční asistence, jejíž plošný zákaz je obzvláště nešťastným příkladem selhání harmonizačního úsilí v právu ES. Předmětem druhé části jsou i návrhy na změnu diskutovaných instrumentů evropského práva.